

Datum

8 december 2016

vereniging van
woningcorporaties

Kenmerk

BBPZ/MCal/RBos/16-175

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie van Infrastructuur en Milieu

Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag
Postbus 93121
2509 AC Den Haag

Onderwerp

AO Externe veiligheid en asbest

088 233 37 00
aedes@aedes.nl
www.aedes.nl

KvK 40478218

Geachte heer, mevrouw,

Op woensdag 14 december spreekt uw Kamer in een AO over externe veiligheid en asbest. Graag vragen wij uw aandacht voor een drietal zaken. Allereerst vragen we uw aandacht voor het brede asbest debat, waarbij we aansluiten op het pamflet 'Laten we eindelijk normaal doen over asbest.' Daarnaast wijzen we u op een wijziging van het Arbo-besluit die ingrijpende gevolgen heeft voor woningcorporaties en tenslotte doen we een verzoek om de subsidie voor het verwijderen van asbestdaken ook open te stellen voor corporaties.

Oproep tot nuchtere aanpak

'Laten we eindelijk normaal doen over asbest!' Die oproep deed een bestuurlijke klankbordgroep¹ in een veelgelezen pamflet in juni van dit jaar. De kernboodschap: we moeten asbest gaan behandelen als een normaal probleem dat een normale oplossing verdient. Een nuchtere aanpak, met evenwicht tussen emotie en ratio, kan leiden tot betere en minder kostbare keuzes, zowel tijdens als na asbestincidenten. Bewoners van wooncomplexen waar asbest wordt gevonden, wijzen daarvoor de weg. Juist zij reageren vaak nuchter en realistisch. In de praktijk wordt er nogal wisselend en vaak vanuit gevoelens gereageerd op de vondst van asbest, hetgeen tot hoge, vaak disproportionele én maatschappelijke kosten leidt. Om tot meer eenduidigheid en duidelijkheid te komen, is het pamflet geschreven.

Het pamflet is gebaseerd op de feiten uit het onderzoek 'Inzichten in de omgang met de risico's van asbest.' Op 4 oktober jl. bent u door de klankbordgroep ingelicht over nieuwe voorbeelden uit de praktijk van disproportioneel asbestbeleid. Zo heeft onlangs een prominente asbestdeskundige de Tweede Kamercommissie Infrastructuur en Milieu geïnformeerd met praktijkvoorbeelden over de absurditeit van de

---

¹ In de bestuurlijke klankbordgroep zitten:

Ronald Leushuis, Bestuurder woningcorporatie Talis, Nijmegen
Ira Helsloot, Hoogleraar Besturen van Veiligheid, Radboud Universiteit, Nijmegen
Fred Woudenberg, Afdelingsmanager LO GGD, Amsterdam
Piet Bruinooge, Burgemeester gemeente Alkmaar
Henk Peter Kip, Directievoorzitter woningcorporatie Mitros, Utrecht
Berend van der Ploeg, Bestuurder Attent, Zorg & Behandeling, De Steeg

8 december 2016

wet- en regelgeving rond asbestsanering. En heeft een tweede asbestdeskundige praktijkvoorbeelden verwoord in een brief die door Talis op 4 oktober 2016 aan uw Kamer, alsook aan TNO is verzonden.

Aedes en de bestuurlijk klankbordgroep pleiten ervoor dat de staatssecretaris een landelijke werkgroep formeert, waarin alle betrokken partijen plaats nemen, om te komen tot een redelijker en daarmee goedkoper asbestbeleid.

Arbo-besluit

Een beoogde wijziging van het Arbo-besluit impliceert dat een corporatie ("de opdrachtgever van een bouwwerk") straks garandeert dat er geen asbest aanwezig is bij bouwwerkzaamheden. Het gaat om de 'Wijziging Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met de aanpassing van de bouwprocesbepalingen'. Volgens Aedes stelt dit onmogelijke eisen aan corporaties.

Onjuiste grondslag

In de brief "Een ketenaansprakelijkheid voor gezond en veilig werken" aan de Kamer van 9 juli 2015 werd geconcludeerd dat de introductie van een algemene opdrachtgevers aansprakelijkheid nog een brug te ver was. De wijziging van het Arbo-besluit lijkt een alternatieve route om hetzelfde te bewerkstelligen.

De EU-richtlijn waarnaar de wijziging van het Arbo-besluit verwijst, geldt voor ongevallen met een grote kans op omkomen, met name (val)ongevallen. Asbestrisico's horen daarmee niet onder de implementatie van 92/57/EEG te vallen.

Toename administratieve lasten en bedrijfskosten

De voorgenomen wijziging heeft wat onopgemerkt afgelopen zomer ter consultatie voorgelegen². De bijbehorende Nota van Toelichting doet voorkomen dat het louter om een verduidelijking gaat en hiermee opdrachtgevers een plezier wordt gedaan ("worden daardoor in staat gesteld de bouwprocesbepalingen beter na te leven"). De Nota van Toelichting (NvT) stelt enerzijds dat "er geen sprake is van nieuwe verplichtingen", maar vermeldt anderzijds wel degelijk diverse "aanscherpingen van bestaande bepalingen in het Arbo-besluit".

De opdrachtgever wordt (en was dat niet!) verantwoordelijk voor het asbestbeleid van de aannemer. Hij wordt verplicht in de ontwerpfase zeker te stellen dat de betrokken werkgevers en zelfstandigen in staat zijn de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na te komen (artikel 2.26). En hij is verantwoordelijk voor volledige inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk waaronder de eventuele aanwezigheid van asbest of asbesthoudende producten (2.28 lid 2). Aedes beschouwt dit als een ingrijpende lastenverzwaring en kan zich daarom absoluut niet vinden in de (niet-onderbouwde stelling): "De aanpassing van de bouwprocesbepalingen heeft geen effecten op de administratieve lastendruk" (NvT, 5: overige gevolgen). We verzoeken u daarom dit voorstel door Actal te laten toetsen.

2

https://www.internetconsultatie.nl/arbeidsomstandighedenbesluit_bouwprocesbepalingen/reactie/5bafdf2b-4930-4522-bcba-eb53f4e3bd5e

Onmogelijke eisen

Het wijzigingsvoorstel van het Arbo-besluit vereist dat een corporatie alle kennis heeft over de regels die gelden voor aannemers. Hij dient immers zeker te stellen dat werkgevers die regels kunnen naleven. De inspectie SZW zal daartoe controleren of in de ontwerpfase (art I, onderdeel B NvT):

- De opdrachtgever alle gevaren en risico's heeft geïnventariseerd;
- De opdrachtgever gevaren en risico's heeft voorkomen d.m.v.:
  - bouwkundige keuzes
  - technische keuzes
  - organisatorische keuzes
- De opdrachtgever resterende risico's zoveel mogelijk (?) beperkt
- De opdrachtgever veilig en gezond werken mogelijk maakt door:
  - Een goede planning
  - Coördinatie
  - Voldoende (?) tijd en geld (!)

Feitelijk komen bovenstaande eisen er op neer dat opdrachtgevers een garantie moeten afgeven voor 100% veiligheid. Terwijl bijvoorbeeld juist het bestaande certificeringsstelsel voor asbest aan opdrachtgevers zekerheid moet geven dat veilig en verantwoord met asbestrisico's wordt omgegaan. Niet deugdelijk gebruik van certificaten of keurmerken dreigt nu als verantwoordelijkheid bij opdrachtgevers weggelegd te worden.

In het oorspronkelijk Arbo-besluit waren onontpofte Conventionele Explosieven (CE) naast asbest opgenomen als wijziging. De CE, misschien nog wel gevaarlijker dan asbest, zijn op grond van soortgelijke argumenten geschrapt. Een vergelijkbare aanpassing m.b.t. asbest lijkt daarom nodig.

Opheffen van belemmering bij verwijderen asbestdaken van huurwoningen

Nu het kabinet de sanering van asbestdaken wil versnellen, pleiten wij ervoor dat de succesvolle subsidieregeling voor het verwijderen van asbestdaken ook toegankelijk wordt voor corporaties; nu is dat niet het geval. De subsidie wordt namelijk naar adres uitgekeerd en kent een minimum-omvang van 35 m² verwijderd asbest. Voor corporaties gaat het echter bijna altijd om asbestdaken met een kleiner oppervlak. Toch zouden corporaties graag van deze regeling gebruik maken om ervoor te zorgen dat asbestdaken vóór 2024 ook uit de sociale huursector zijn verdwenen.

Aedes pleit er daarom voor om voor woningeigenaren, zoals corporaties, de mogelijkheid toe te laten om het aantal m² verwijderde daken van hun woningen (in een straat) op te tellen, zodat de minimum-omvang geen beletsel meer vormt.

Meer informatie

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, neemt u dan contact op met Richard Bos op 06-51926072 of r.bos@aedes.nl.

Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

Ir. M.A.E. Calon
Voorzitter